

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj) a soudců JUDr. Petra Průchy a Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **P. R.**, zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 2/301, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. prosince 2014, č. j. KUOK 111697/2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 3. května 2016, č. j. 59 A 5/2015 - 25,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 3. května 2016, č. j. 59 A 5/2015 - 25, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Městský úřad Hranice (dále jen „městský úřad“) svým rozhodnutím ze dne 17. října 2014, č. j. OVV/14715/14-6/Hla/101, shledal žalobcem vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v rozhodném znění, a uložil mu za to pokutu ve výši 4 000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel v délce dvou měsíců. Uvedeného přestupku se měl žalobce dopustit tím, že dne 16. června 2014 v 15:07 hodin v katastru obce Bělotín na silnici I. třídy č. 48 ve směru jízdy od obce Olomouc na obec Nový Jičín, při řízení motorového vozidla tovární značky Volkswagen Passat, registrační značky X, překročil nejvyšší dovolenou rychlost pro jízdu mimo obec,

stanovenou zvláštním právním předpisem na 90 km/h, neboť na měřeném úseku jel rychlostí 130 km/h, při zvážení možné odchylky měřícího zařízení nejméně 126 km/h. Žalobce se rozhodnutí městského úřadu bránil odvoláním, které však žalovaný zamítl v záhlaví uvedeným rozhodnutím.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ostravě – pobočce v Olomouci (dále jen „krajský soud“), který však shledal žalobu nedůvodnou a zamítl ji. Krajský soud dospěl k závěru, že správní orgány rozhodovaly na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Soud nepřisvědčil žalobní námitce, podle níž na základě informací založených ve správním spisu nelze ztotožnit vozidlo, které jelo naměřenou rychlostí minimálně 126 km/h, se stěžovatelovým automobilem. Krajský soud sice uznal, že kvalita fotografie z měřícího řízení je nízká a neumožňuje rozpoznat registrační značku ani barvu vozidla, ale dodal, že lze rozeznat logo Volkswagen a navíc žalobce ve správním řízení vůbec nevznesl námitku, že by přestupek nespáchal – na místě pouze odmítl podepsat oznámení o přestupku, ústního jednání před městským úřadem se bez omluvy nezúčastnil a odvolání podal toliko blanketní. Uvedená fotografie navíc nebyla jediným či privilegovaným důkazem. Z dalších důkazů, tj. z oznámení přestupku a z úředního záznamu o přestupku, plyne, že měřena byla rychlost žalobcova vozu, neboť zasahující policista ani na okamžik neztratil vůz z dohledu. Fotografie z měřícího zařízení tudíž v kombinaci s dalšími uvedenými důkazy poskytovala správním orgánům skutková zjištění, o nichž nepanovaly důvodné pochybnosti. Krajský soud shledal lichou také žalobcovu námitku týkající se nesprávného provedení měření z důvodu přílišné vzdálenosti měřidla od automobilu.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[3] Proti označenému rozsudku krajského soudu žalobce (nyní stěžovatel) brojil včas podanou kasační stížností.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti nejprve namítl, že tvrzení krajského soudu, že na fotografii z radaru lze seznat znak Volkswagen, je zcela mylný. Takový znak rozlišitelný není, naopak se zdá, že jde o vozidlo značky Ford či Kia. Závěr o rozlišitelnosti znaku Volkswagen navíc provedl krajský soud jako první. Správní orgány takovou úvahu vůbec neprovedly, tudíž ji nelze vzít za základ ztotožnění měřeného vozidla s vozem stěžovatele. I kdyby se však skutečně jednalo o vůz Volkswagen, nejedná se o rozhodnou informaci. Vozy Volkswagen jsou na českých silnicích nejčastěji zastoupené hned po vozech Škoda, z fotografie navíc nelze rozpoznat žádné specifické identifikační prvky měřeného vozidla, které by eventuálně mohly vést ke ztotožnění se stěžovatelovým automobilem.

[5] Následně stěžovatel brojil proti argumentaci krajského soudu úředním záznamem, z něhož mělo vyplývat, že policisté vozidlo od změření až po zastavení nespustili z očí. Stěžovatel nejprve konstatoval, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu lze k úřednímu záznamu přihlížet maximálně pro účely dokreslení situace, v žádném případě však nesmí jít o důkaz rozhodující. Jelikož vozidlo nebylo ztotožnitelné na základě nekvalitní a nevypovídající fotografie, nelze než dovodit, že úřední záznam tvořil v úvaze krajského soudu zcela zásadní ukazatel viny stěžovatele, což je nepřípustné s ohledem na zásadu bezprostřednosti. Závěrem stěžovatel ještě polemizoval s tvrzením zasahujících

policistů, že měli vozidlo od změření do zastavení stále na očích, jakož i se závěrem krajského soudu, že na místě se nenacházelo stejné či podobné vozidlo. Ve vztahu k druhému tvrzení stěžovatel namítl, že přítomnost shodného či podobného vozidla vůbec nelze zjistit za situace, kdy je měřené vozidlo na fotografii zcela neidentifikovatelné.

[6] Ze všech uvedených důvodů stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud hodnotí kasační stížnost jako přípustnou, neboť byla podána osobou oprávněnou ve smyslu ustanovení § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Kasační stížnost není nepřípustná ani z jiných důvodů plynoucích z ustanovení § 104 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[10] Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že v obecné rovině záznam z měřícího zařízení obsahující fotografii měřeného vozidla povětšinou slouží jako podstatný důkaz o vině řidičů za přestupky na úseku rychlé jízdy. Fotografie pořízená měřícím zařízením standardně umožňuje bez rozumných pochybností rozeznat měřené vozidlo a jeho registrační značku. Pro dokreslení situace správní orgány jako podpůrný podklad využívají úřední záznamy a oznámení o přestupku vyhotovené zasahujícími policisty (srov. pro ilustraci např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. března 2011, č. j. 7 As 18/2011 - 54). Ačkoliv vždy záleží na okolnostech každého jednotlivého případu, lze říci, že uvedená kombinace podkladů často poskytuje dostatečné množství informací pro to, aby správní orgán dostál požadavkům § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, tedy aby zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Je-li tomu tak, i správní soudy uznávají, že v takových případech není na místě provádět výslech zasahujících policistů, neboť by byl nadbytečný (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. ledna 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70).

[11] Nyní řešená věc je však značně odlišná a specifická v důsledku kvality záznamu z měřícího zařízení. Fotografie pořízená měřícím zařízením, která je založena ve správním spisu, je velmi nekvalitní, jak ostatně uznal i krajský soud. Fotografie zachycuje automobil na horizontu, ale bližší detaily nelze určit. Registrační značka je zcela nečitelná, z fotografie zachycující automobil jako celek ani z výseče detailu registrační značky nelze seznat jediný znak uvedený na registrační značce. Rozeznat nelze ani žádné další detaily vozu, které by mohly sloužit k identifikaci vozidla, není-li to možné prostřednictvím registrační značky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. května 2009, č. j. 9 As 54/2008 - 62). Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit s krajským soudem, který uvedl, že na snímku je očividně zachyceno vozidlo značky Volkswagen. Z fotografie je totiž patrné pouze to, že automobil na snímku má ve středu přední masky znak. Daný znak však nelze vůbec ztotožnit, natož rozeznat takové detaily, aby bylo možné říci, že jde o znak Volkswagen.

Souhrnně vzato z fotografie z měřícího zařízení není patrné o mnoho více, než že je na snímku automobil, sedan či kombi, který má dvě zpětná zrcátka, rozsvícená přední světla a přední masku s logem uprostřed. Nejvyšší správní soud proto dospěl k dílčímu závěru, že fotografie pořízená měřícím zařízením neumožňuje ztotožnit zachycený automobil s vozem stěžovatele, ani neumožňuje – bez provedení jiných důkazů (např. srovnáním se vzhledem jiného nezaměnitelného modelu vozidla značky Volkswagen) – učinit závěr, že na fotografii je zachyceno právě vozidlo značky Volkswagen.

[12] Podle krajského soudu však správní orgány zjistily skutkový stav dostatečně, neboť ztotožnění vozidla na snímku z měřícího zařízení s vozidlem stěžovatele bylo možné provést na základě kombinace fotografie s dalšími podklady, a to sice s údaji obsaženými v úředním záznamu a oznámení o přestupku vyhotovenými zasahujícími policisty, kteří údajně měli stěžovatelovo vozidlo celou dobu na očích. Nejvyšší správní soud musel v tomto bodu dát za pravdu stěžovateli. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu totiž nelze úřední záznam či oznámení o přestupku použít jako rozhodující důkaz. V rozsudku ze dne 22. ledna 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115, Nejvyšší správní soud vysvětlil, že i pro správní orgán rozhodující v přestupkovém řízení platí, že obsahem úředního záznamu je jen jakási předběžná informace o věci, která slouží správnímu orgánu ke zvážení dalšího postupu. Ačkoliv tedy správní orgán může při svém rozhodování vzít informace obsažené v úředním záznamu či oznámení o přestupku do úvahy pro jisté podpůrné dokreslení situace, jako rozhodující důkazy tyto dokumenty nemohou ze své povahy postačovat (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115, č. 1856/2009 Sb. NSS; ze dne 22. května 2013, č. j. 6 As 22/2013 - 27, bod 11; ze dne 24. července 2014, č. j. 10 As 108/2014 - 25, bod 11; ze dne 26. ledna 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70, bod 30). Úřední záznam totiž sám o sobě, zvlášť za situace důkazní nouze, nemůže obstát (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. března 2011, č. j. 7 As 18/2011 - 54), neboť se jedná o jednostranný úkon správního orgánu nemající charakter veřejné listiny, která by potvrzovala pravdivost toho, co je v ní osvědčeno nebo potvrzeno (nález Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02, N 38/32 SbNU 373).

[13] V nyní projednávaném případě přitom byly úřední záznam i oznámení o přestupku použity způsobem, který lze stěží označit za toliko podpůrný či dokreslující. Vzhledem k tomu, že je fotografie z měřícího zařízení natolik nekvalitní, jak je popsáno v bodě [11] tohoto rozsudku, je zřejmé, že ztotožnění stěžovatelova vozidla s vozidlem na snímku bylo v úvaze krajského soudu provedeno primárně na základě informací obsažených v jednostranném úředním záznamu zasahujícího policisty a v oznámení z přestupku, které stěžovatel nepodepsal. Jak plyne z výše rozebírané judikatury, takové použití úředního záznamu a oznámení o přestupku – tedy použití těchto dokumentů jako rozhodujících důkazů za situace důkazní nouze – je nepřípustné.

[14] Na tom nic nemění ani krajským soudem zmiňované okolnosti procesní pasivity stěžovatele ve správním řízení. Krajský soud uvedl, že na místě stěžovatel pouze odmítl podepsat oznámení o přestupku a vůbec neuvedl, že policisté neměřili jeho vozidlo. I dále byl ve správním řízení pasivní, jelikož se bez omluvy nedostavil k ústnímu jednání před městským úřadem a také jeho odvolání bylo pouze blanketní. Nejvyšší správní soud tyto skutečnosti bere na vědomí, ale musí dodat, že procesní pasivita obviněného z přestupku nezbavuje správní orgán povinnosti postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž

nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), ani nic nemění na závěru, že úřední záznam nelze v přestupkovém řízení použít jako rozhodující důkaz o vině.

[15] Krajský soud tedy zatížil své rozhodnutí vadou, pro kterou Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než rozsudek zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. V tomto řízení bude krajský soud muset posoudit, zda lze skutkový stav – konkrétně ztotožnění stěžovatelova vozidla s vozidlem, jehož rychlost byla změřena – prokázat jinak než pouze úředním záznamem a oznámením o přestupku, a případně doplní dokazování k otázce, vozidlo jaké značky a modelu je na fotografii z měřícího zařízení zachyceno. Aniž by Nejvyšší správní soud předjímal postup krajského soudu, lze uvést, že z judikatury správních soudů vyplývá možnost vyslechnout ohledně informací obsažených v úředním záznamu zasahující policisty jako svědky (v podrobnostech viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. května 2013, č. j. 6 As 22/2013 - 27, a judikaturu tam citovanou). Úřední záznam totiž může sloužit jako informační zdroj pro formulaci otázek kladených správním orgánem či soudem svědkovi směřujících k podrobnému objasnění skutečností v něm obsažených. Na podkladě odpovědí na tyto otázky pak může být posouzena věrohodnost jeho výpovědi. V případě výslechu svědků je totiž oproti dokazování (toliko) úředním záznamem učiněno zadost požadavkům zásady bezprostřednosti i procesním právům stěžovatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. září 2010, č. j. 1 As 34/2010 - 73, č. 2208/2011 Sb. NSS, zejm. body 34-35). Současně bude mít krajský soud v dalším řízení možnost, pokud to bude namístě, zohlednit, že stěžovatel vyrukoval se svými námitkami až v řízení před soudem. Jakkoliv mu podle existující judikatury nelze upřít možnost vznášet nové námitky až v žalobě, není vyloučeno, aby vzal soud při hodnocení důvěryhodnosti či účelovosti argumentace účastníka řízení v potaz, že tak zásadní skutečnost, jako že byla změřena rychlost úplně jiného vozidla než jeho, neuvedl již ve správním řízení (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. února 2014 č. j. 4 As 105/2013 - 31, bod 24).

IV. Náklady řízení

[16] Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. srpna 2016

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu